

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

KONIUNKTURA GOSPODARCZA A POLSKIE PORTY MORSKIE

Autorka: dr hab. Czesława Christowa
prof. ndzw. Akademii Morskiej w Szczecinie
e-mail: christow@am.szczecin.pl

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

- 1. DEKONIUNKTURA GOSPODARCZA**
- 2. DIAGNOZA I PROGNOZA PRZEŁADUNKÓW
W POLSKICH PORTACH MORSKICH**
- 3. PROGRAM DZIAŁAŃ ANTYKRYZYSOWYCH
W SFERZE ADMINISTRACYJNO-ZARZĄDCZEJ
PORTÓW MORSKICH**
- 4. PROGRAM DZIAŁAŃ ANTYKRYZYSOWYCH
W SFERZE EKSPLOATACYJNO-USŁUGOWEJ**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

1

DEKONIUNKTURA GOSPODARCZA

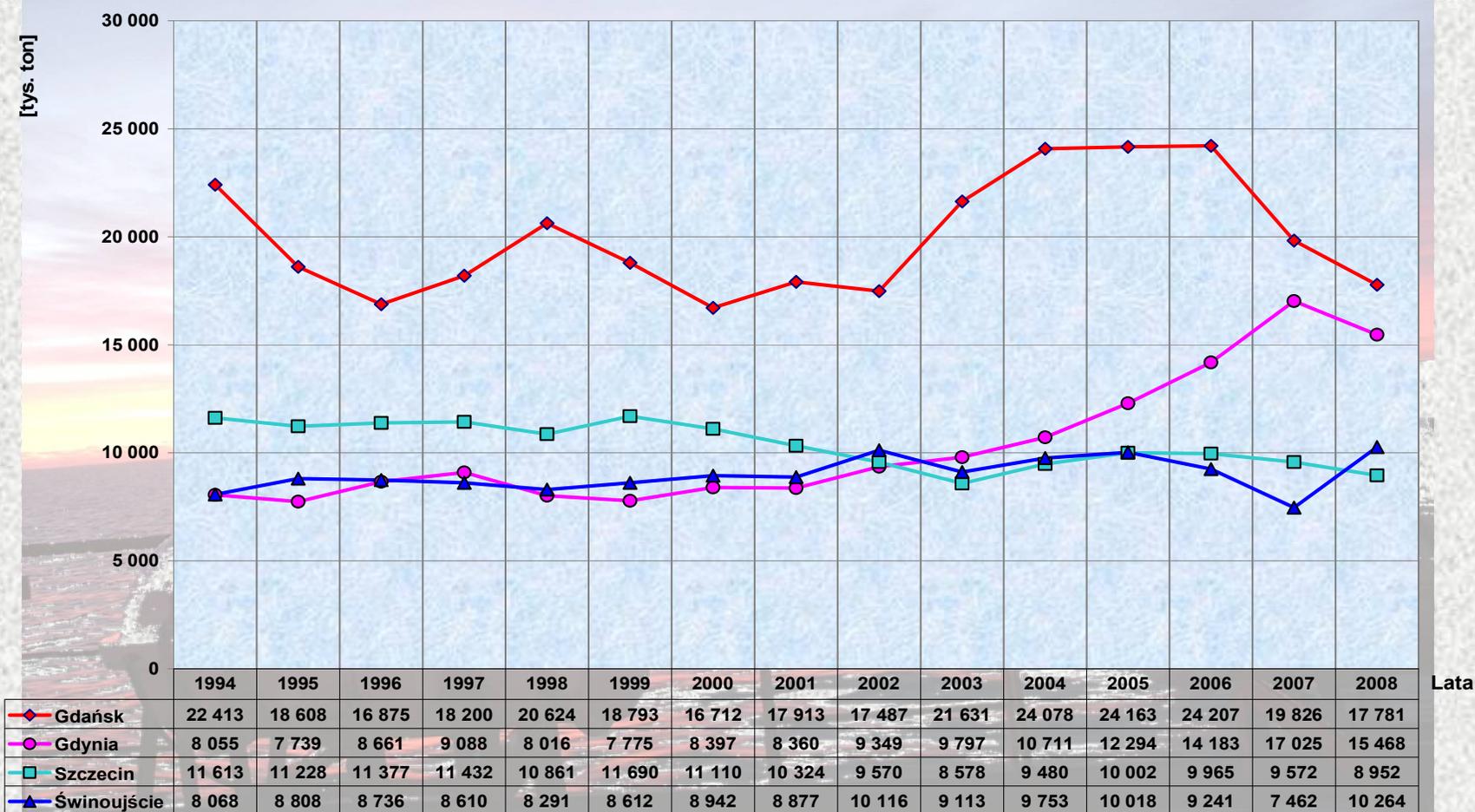
VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

2

**DIAGNOZA I PROGNOZA
PRZEŁADUNKÓW
W POLSKICH PORTACH
MORSKICH**

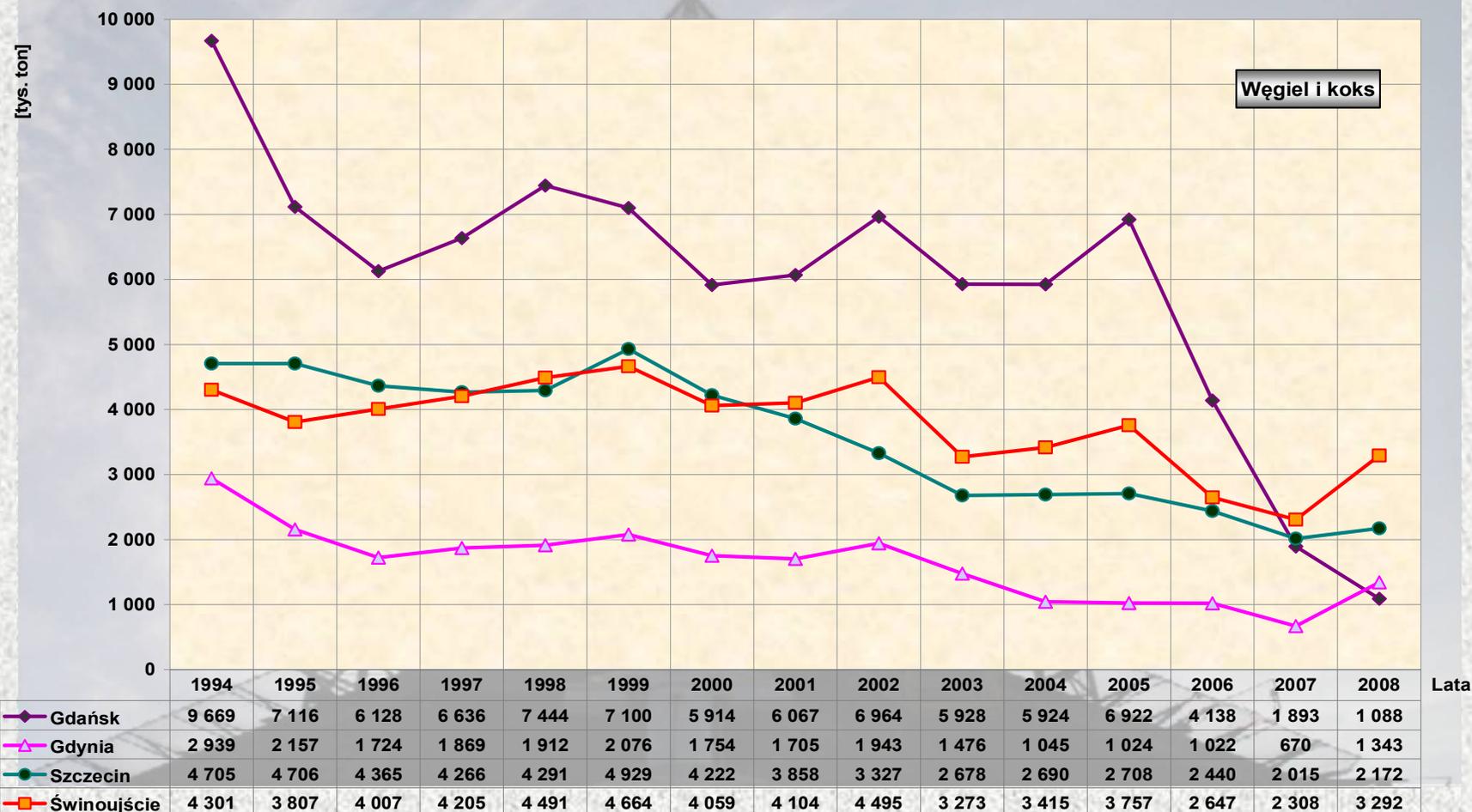
VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

Rys. 1. Obroty ładunkowe ogółem w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki morskiej w latach 1994-2008

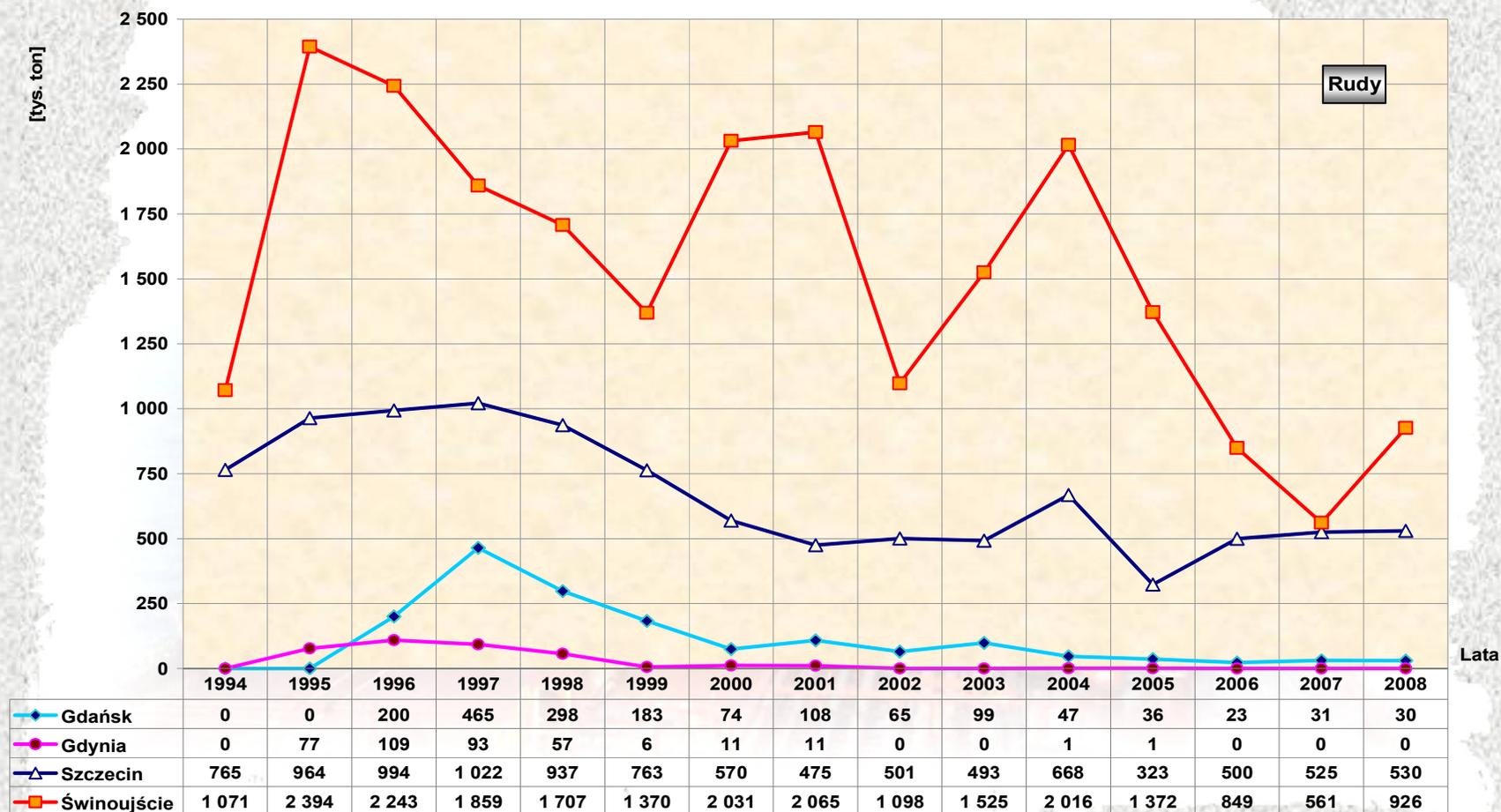
VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

Rys. 2. Przeladunek węgla i koksu w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

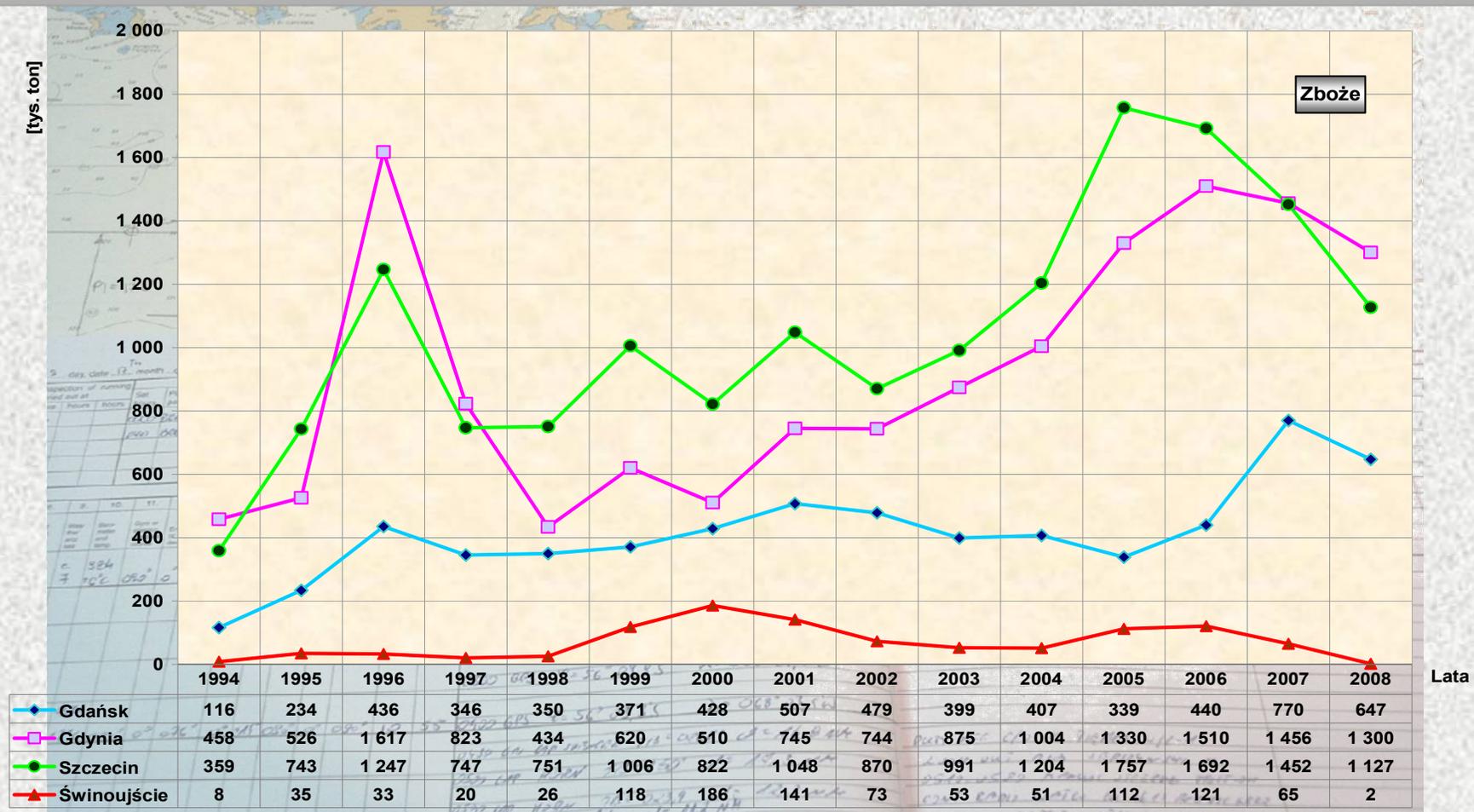
VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

Rys. 3. Przeladunek rudy w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

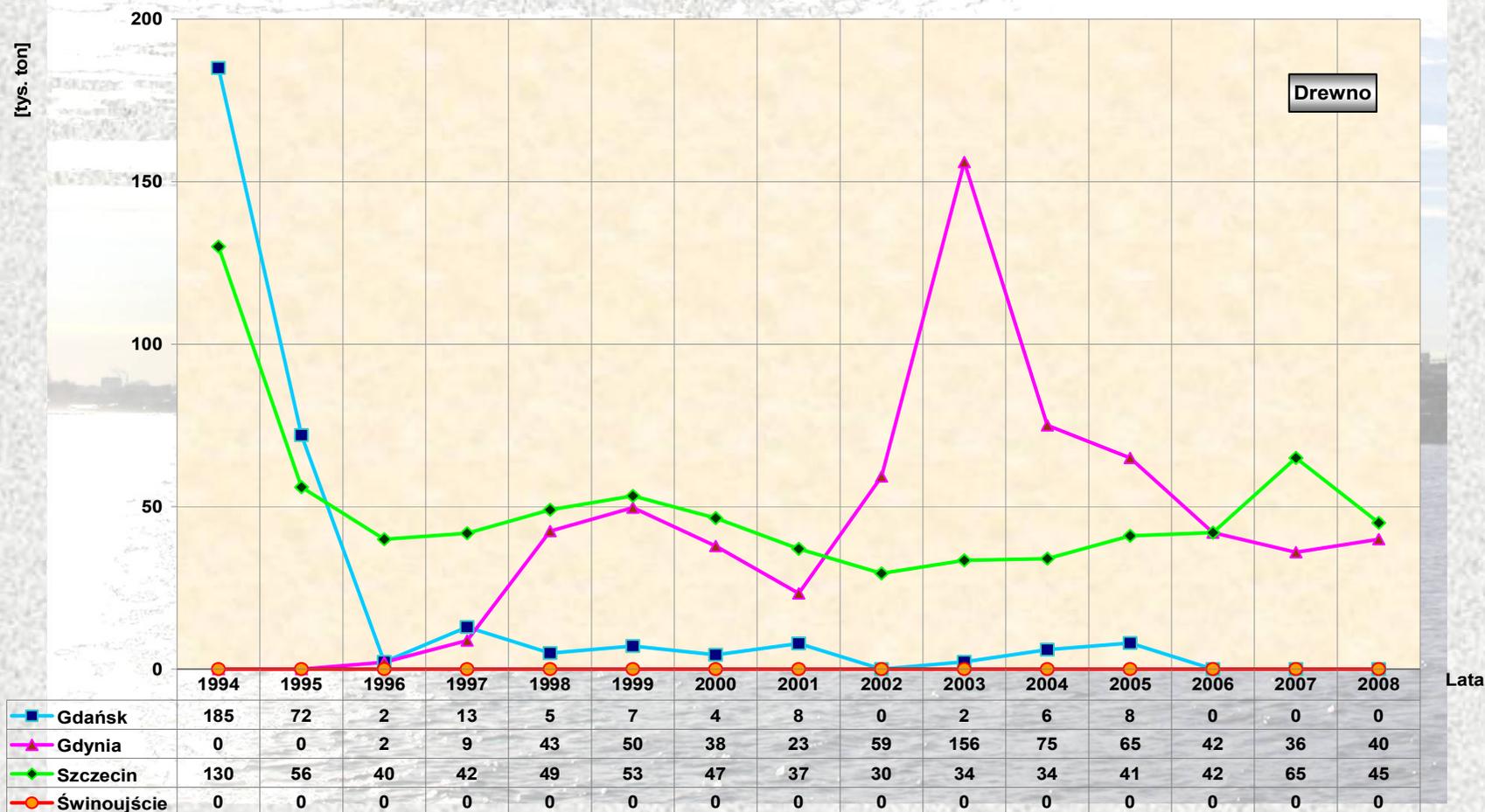

Rys. 4. Przeladunek zboża w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

Autorka: dr hab. Czesława Christowa, prof. ndzw. Akademii Morskiej w Szczecinie

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

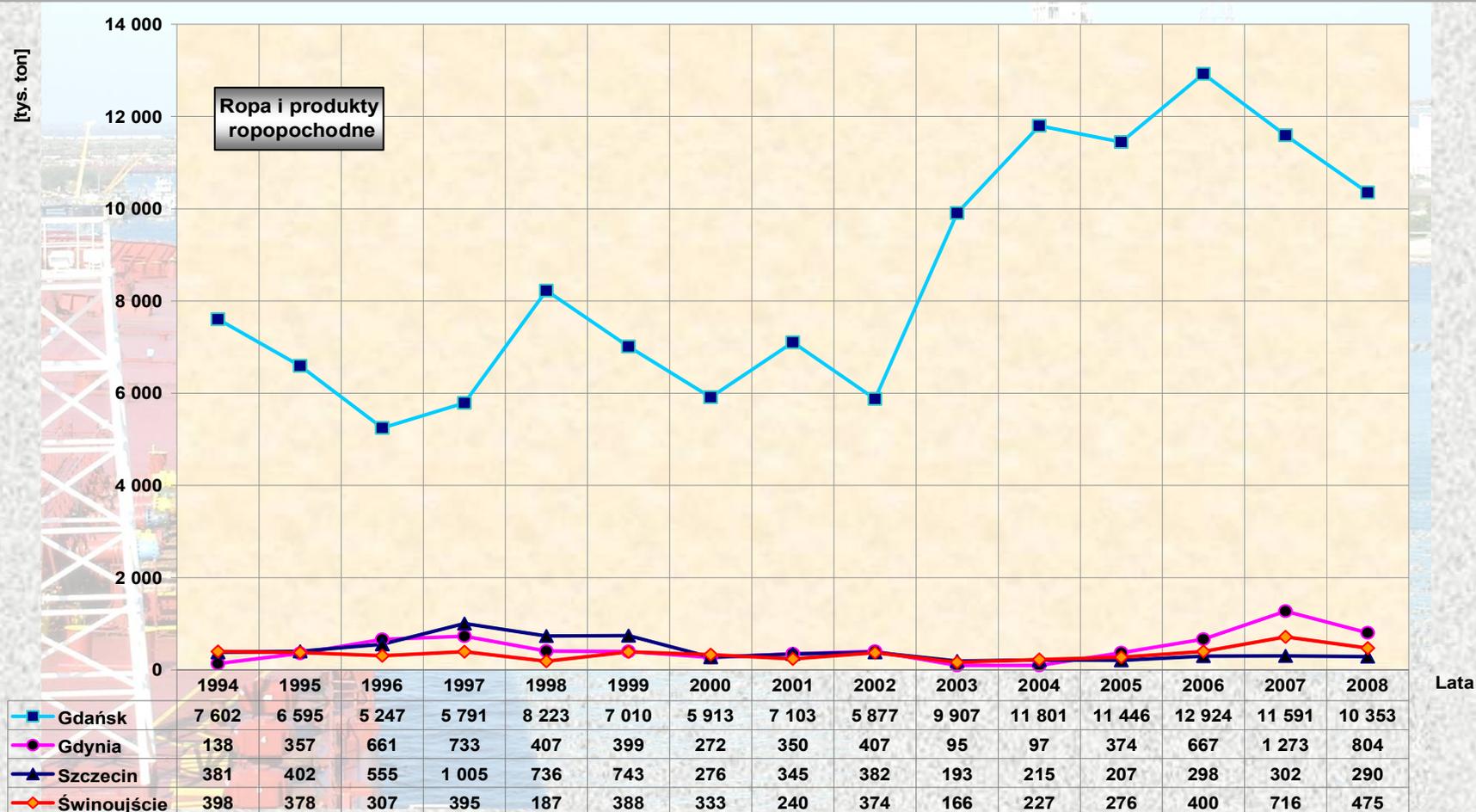

Rys. 5. Przeladunek drewna w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

Autorka: dr hab. Czesława Christowa, prof. ndzw. Akademii Morskiej w Szczecinie

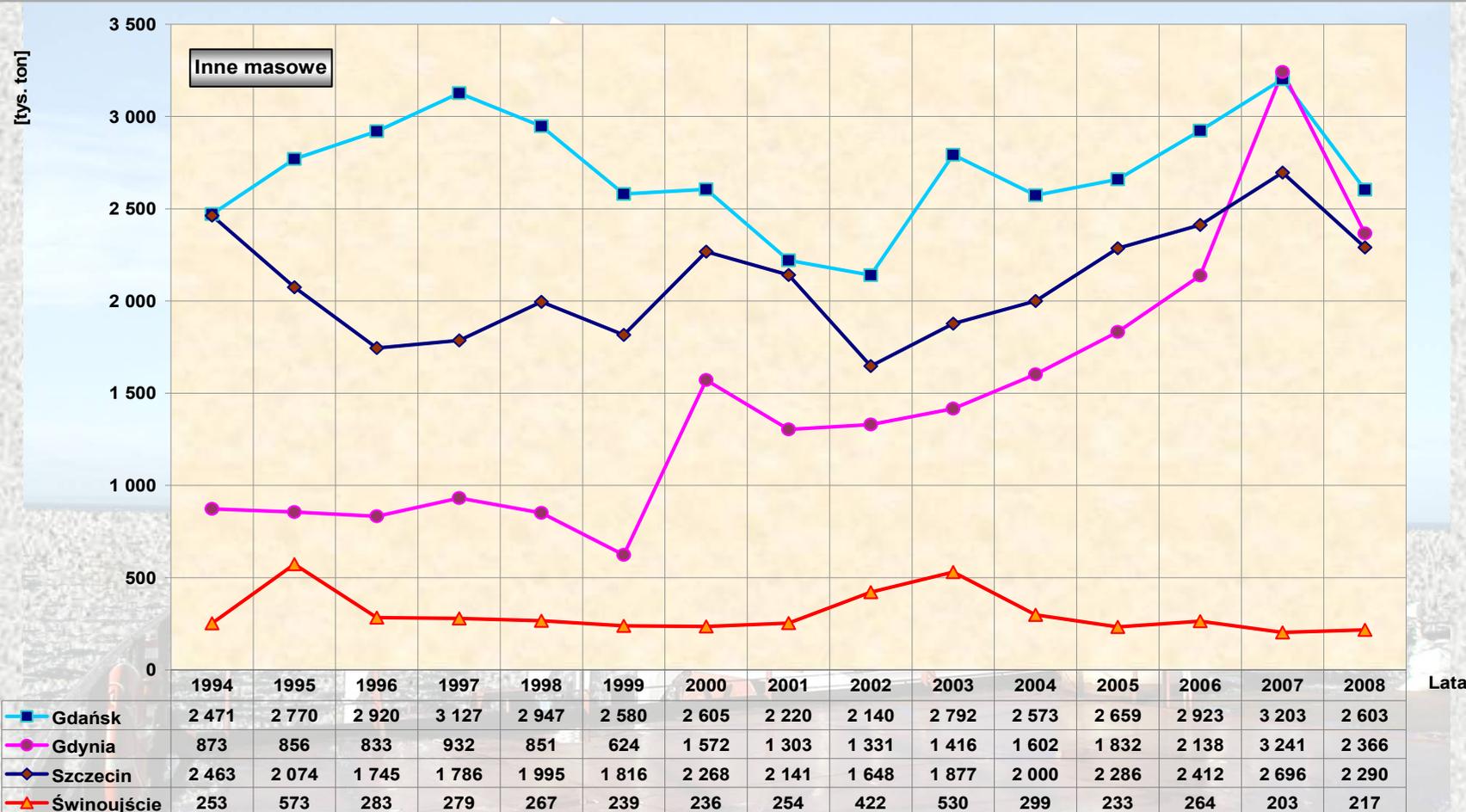
VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

Rys. 6. Przeladunek ropy i produktów ropopochodnych w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

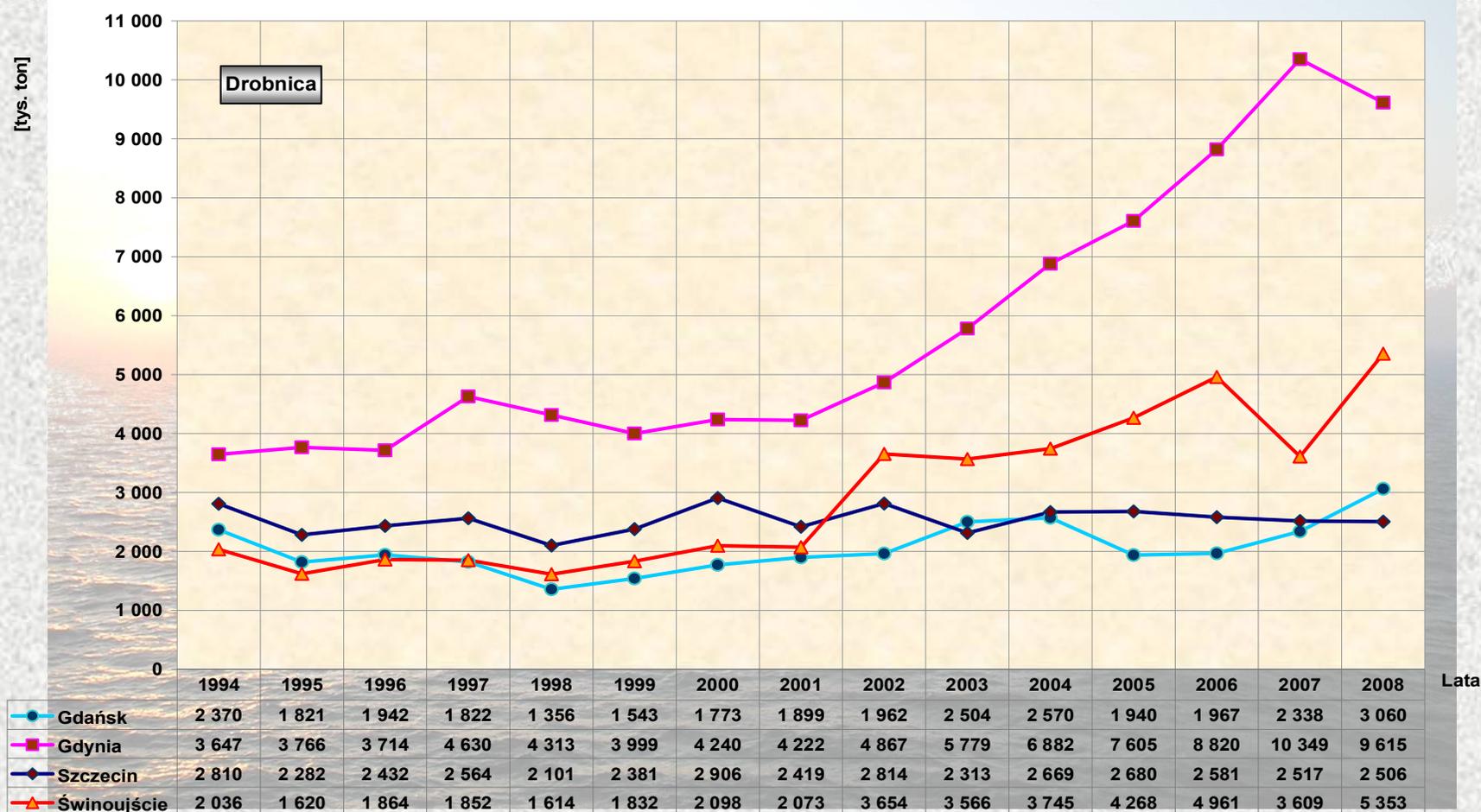
VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

Rys. 7. Przeladunek innych ładunków masowych w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
 Szczecin 14 maja 2009

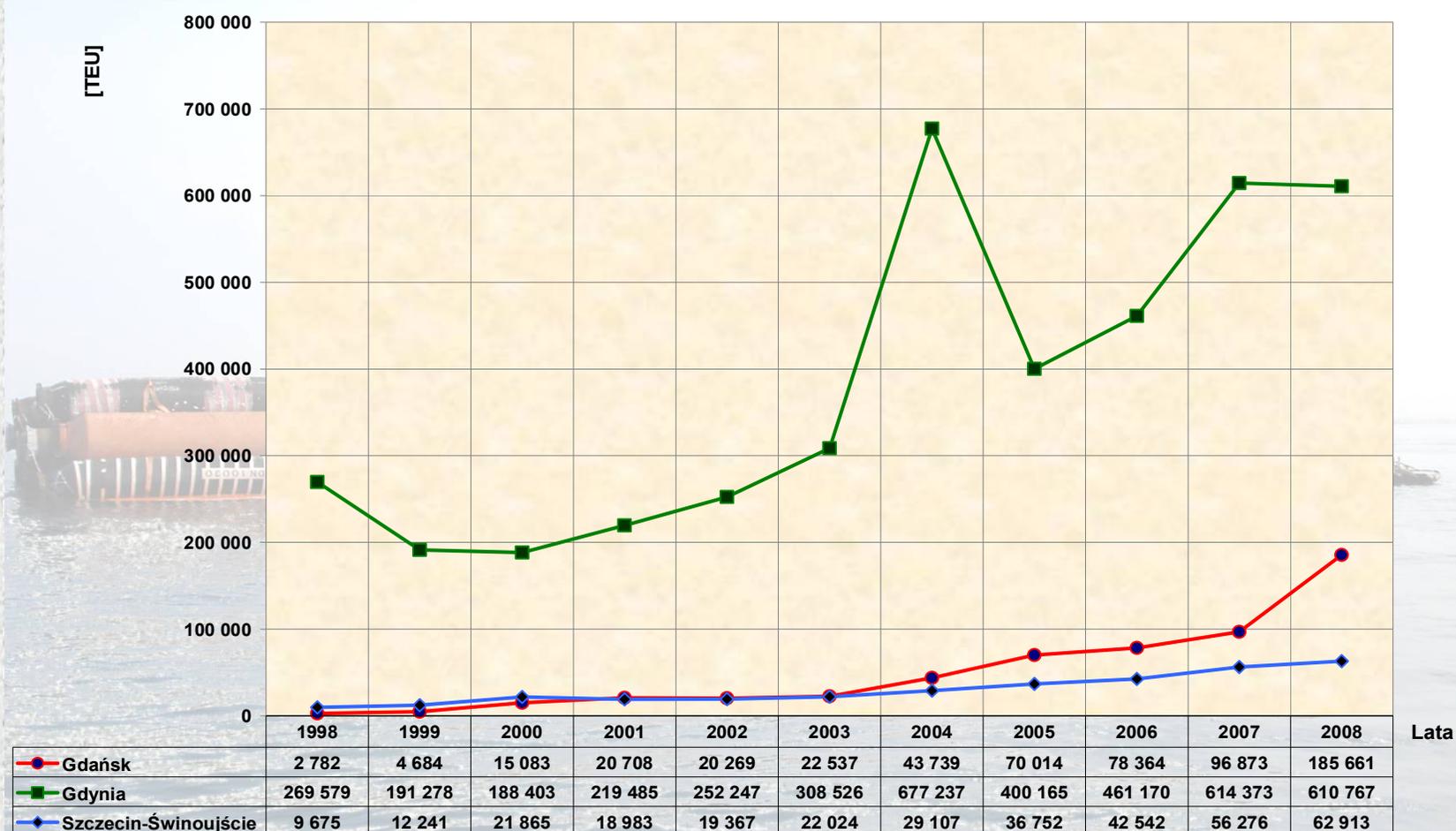

Rys. 8. Przeladunek drobnicy w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008

Autorka: dr hab. Czesława Christowa, prof. ndzw. Akademii Morskiej w Szczecinie

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

**Rys. 9. Przeladunek kontenerów w polskich portach morskich
o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w latach 1994-2008 [TEU]**

Autorka: dr hab. Czesława Christowa, prof. ndzw. Akademii Morskiej w Szczecinie

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

WNIOSKI

1/3

- 1) Rozwój bałtyckiego tonażu drobnicowego stymulowany będzie przez tonaż specjalistyczny, głównie dowozowy, ro-ro i promowy,**
- 2) W polskich portach morskich, w ogólnych przeładunkach drobnicy, wzrośnie udział obrotów kontenerowych, ro-ro i promowych,**
- 3) W obrotach phz zwiększy się udział produktów przetworzonych podatnych na technologie transportu intermodalnego,**
- 4) W portach morskich pojawi się zapotrzebowanie na usługi przeładunkowo-składowe i dystrybucyjne na rzecz ładunków wymagających niskich temperatur,**
- 5) Z powodu wysokich kosztów wydobycia i transportu koleją, a tym samym niekonkurencyjnej ceny rynkowej węgla, nadal będą mały przeładunki węgla w relacji eksportowej,**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

WNIOSKI

2/3

- 6) **Z powodu konkurencyjnej, w stosunku do polskiej, ceny węgla z innych rejonów świata (Australii, USA, Republiki Południowej Afryki, Chin, Rosji), w polskich portach morskich będą rosły przeładunki węgla w relacji importowej,**
- 7) **Nastąpi spadek eksportu zbóż krajowych w związku z obniżeniem się cen światowych,**
- 8) **Zwiększy się import tańszych zbóż z Ukrainy i Węgier,**
- 9) **Wraz ze zmniejszaniem się w Polsce pogłowia trzody chlewnej i drobiu utrzyma się malejąca tendencja importu śruty z Ameryki Południowej i Stanów Zjednoczonych,**
- 10) **Zgodnie z tendencją światową wystąpi spadek przeładunków drobnicy konwencjonalnej,**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

WNIOSKI

3/3

- 11) Polskie porty polskie są miejscem budowy i modernizacji inwestycji infrastrukturalnych, sięgających w latach 2004-2013 setek milionów euro,**
- 12) Inwestycje finansowane przez fundusze unijne nie będą zagrożone,**
- 13) Zagrożenie stanowiąc będą zaostrzone wymagania proceduralne i bariery stawiane przedsiębiorcom przez banki, a także wysokie oprocentowanie kredytów ograniczające dostęp do kredytów inwestycyjnych,**
- 14) Trudny pieniądz bankowy może wpłynąć negatywnie na możliwości Zarządów Morskich Portów w zakresie ustawowych obowiązków dotyczących budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej,**
- 15) Z powodu zwiększającego się ryzyka inwestycyjnego coraz trudniejsze będzie pozyskiwanie inwestorów dla nowych inwestycji portowych,**
- 16) Niskie przeładunki w IV kwartale 2008 r. spowodowane trwającym kryzysem, wymuszają przyjęcie ostrożnej prognozy przeładunków w 2009 r.**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

3

**PROGRAM DZIAŁAŃ
ANTYKRYZYSOWYCH
W SFERZE
ADMINISTRACYJNO-ZARZĄDCZEJ
PORTÓW MORSKICH**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

**W dobie kryzysu administracja, Ministerstwo
Infrastruktury właściwe do spraw gospodarki morskiej,
Zarządy Morskich Portów, administracja morską
i samorządowa powinni w szczególności:**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

1/7

- 1) Tworzyć w Europie silną pozycję sektora polskiej gospodarki morskiej, w tym gospodarki portowej,
- 2) bardziej aktywnie uczestniczyć w budowaniu strategii wpisując w nią korzystne rozwiązania inwestycyjne i przedsięwzięcia organizacyjne w zakresie połączeń i korytarzy transportowych, bezpieczeństwa żeglugi portów, ochrony środowiska, zarządzania strefą przybrzeżną, zwiększania zasobów rybnych, zatrudnienia, kształcenia kadr morskich
- 3) Wspomagać aktywność rynkową przedsiębiorstw portowych w skali krajowej i zagranicznej oraz stworzyć warunki pełnienia przez porty morskie regionalnych biegunów wzrostu gospodarczego,
- 4) Wspierać portowe przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla gospodarki narodowej (np. budowę gazoportu, tworzenie nowych miejsc pracy),
- 5) Współfinansować i aktywizować tworzenie projektów inwestycyjnych stanowiących podstawę wystąpienia o fundusze unijne,

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

2/7

- 6) **Wspierać działania i zapewnić środki finansowe przeznaczone na budowę obiektów ogólnodostępnej i wewnątrzportowej infrastruktury w szczególności na budowę, przebudowę i modernizację portowych dróg kołowych i kolejowych, nabrzeży i terminali portowych, basenów portowych, falochronów i kanałów portowych, modernizację wejść do portów i torów wodnych oraz innych obiektów infrastrukturalnych zapewniających skomunikowanie portów z siecią dróg krajowych i międzynarodowych,**
- 7) **Zapewnić Zarządom Morskich Portów łatwiejszy dostęp do źródeł finansowania inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej,**
- 8) **Zwiększyć dynamikę pozyskiwania funduszy UE na rozwój ogólnodostępnej infrastruktury portowej oraz infrastruktury dostępu do portów i przystani morskich,**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

3/7

- 9) **Doprowadzić do uproszczenia procedur administracyjnych i ułatwień w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych przeznaczanych na budowę infrastruktury, badania naukowe i kształcenia portowych kadr menedżerskich,**
- 10) **Stworzyć stabilny system finansowania portowych inwestycji infrastrukturalnych z uwzględnieniem dofinansowania budowy rozbudowy i modernizacji infrastruktury przez budżet państwa,**
- 11) **Zwiększyć zakres uprawnień i odpowiedzialności Ministra Infrastruktury za tworzenie i realizację polityki morskiej państwa oraz strategię rozwoju gospodarki morskiej, w tym portów morskich. Wraz z odpowiedzialnością przekazać Ministrowi Infrastruktury nadzór właścicielski oraz prawne i finansowe instrumenty oddziaływania na porty morskie,**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

4/7

- 12) Podjąć działania mające na celu przejęcie i pełnienie przez Ministra Infrastruktury uprawnień i odpowiedzialności za realizację transportowej funkcji PROGRAMU DLA ODRY 2006, warunkującej rozwój portów ujścia Odry i ich funkcji gospodarczych (Szczecin, Świnoujście, Police, małe porty),
- 13) Doprowadzić do realizacji inwestycji infrastrukturalnych na Odrze oraz przystosować infrastrukturę portową do obsługi środków transportu wodnego śródlądowego w portach ujścia Odry (Szczecin, Police, Świnoujście, małe porty),
- 14) Prowadzić działania mające na celu zwiększenie udziału transportu wodnego śródlądowego w obsłudze transportowej portów morskich,

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

5/7

- 15) Podejmować działania mające na celu ochronę interesów i promocję polskich portów na arenie międzynarodowej,
- 16) Podejmować aktywne działania w celu zwiększenia konkurencyjności polskich portów morskich w regionie Morza Bałtyckiego (Szczecin, Świnoujście, Police, Kołobrzeg, Darłowo, Ustka, Gdańsk, Gdynia, Elbląg,),
- 17) Oprzeć model funkcjonowania portów na ogólnych, akceptowanych w UE, zasadach polityki konkurencji i pomocy państwa,
- 18) Podejmować działania promocyjne i koordynować działania rządowe i samorządowe w celu włączenia portów polskich do unijnych programów rozwojowych i strukturalnych,
- 19) Wspierać i promować przedsięwzięcia innowacyjne w zakresie nowoczesnych technologii usług portowych oraz wdrażania technologii informatycznych i ułatwień proceduralnych w obrębie portowo-morskim, zgodnych ze standardami UE, IMO, UNCTAD, ONZ,

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

6/7

- 20) Przekształcić porty morskie w nowoczesne transportowo-logistyczne węzły zintegrowane z systemem transportowym Polski i UE,
- 21) Podejmować inicjatywy i przedsięwzięcia na rzecz organizacji połączeń multimodalnych portów z zapleczem krajowym i tranzytowym,
- 22) Zapewnić najwyższe standardy w zakresie bezpieczeństwa obsługi osób, ładunków i środków transportu oraz ochrony mienia i środowiska w portach morskich,
- 23) Tworzyć warunki finansowe i wspierać budowę infrastruktury technicznej portowych centrów logistyczno-dystrybucyjnych oraz lokowanie w nich przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych zwiększających atrakcyjność i konkurencyjność usług portowych,
- 24) Wspierać tworzenie aliansów strategicznych przedsiębiorstw portowych będących użytkownikami terenów i infrastruktury portowej oraz tworzyć warunki powstania klastrów portowych,

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

7/7

- 25) Tworzyć warunki i motywować działania na rzecz lokalizacji w portach nowoczesnego przemysłu generującego zapotrzebowanie na ładunki i usługi portowe,
- 26) Doprowadzić do opracowania (aktualizacji) planów zagospodarowania przestrzennego obszarów portowych do 2015 r. ze wskazaniem terenów przeznaczonych na tworzenie i rozwój centrów logistycznych, klastrów portowych, parków naukowo-technologicznych i centrów przedsiębiorczości,
- 27) Prowadzić monitoring realizacji polityki i strategii rozwoju portów,
- 28) Zapewnić, na wzór państw rozwiniętych gospodarczo, środki na badania naukowe, projekty rozwojowe, analizy strategiczne i inne przedsięwzięcia innowacyjne,
- 29) Zmodernizować i rozbudować infrastrukturę terminali promowych i ro-ro warunkującą realizację koncepcji autostrad morskich i rozwój żeglugi bliskiego zasięgu.

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

4

**PROGRAM DZIAŁAŃ
ANTYKRYZYSOWYCH
W SFERZE
ADMINISTRACYJNO-ZARZĄDCZEJ
PORTÓW MORSKICH**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

TEZA

**GLÓWNĄ PRZYCYNĄ NISKIEJ EFEKTYWNOŚCI
EKONOMICZNEJ EKSPLOATACJI INFRASTRUKTURY,
SUPRASTRUKTURY I TERENÓW PORTOWYCH, A TAKŻE
NISKIEJ KONKURENCYJNOŚCI USŁUG PORTOWYCH
ŚWIADCZONYCH W POLSKICH PORTACH MORSKICH,
SĄ NIESKUTECZNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA PROCESAMI
EKSPLOATACYJNYMI I USŁUGOWYMI.**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

ARGUMENTY

Dotychczas prowadzone wycinkowe badania sfery administracyjno-zarządczej i eksploatacyjno-usługowej portów nie uwzględniają w pełni obiektywnie istniejących powiązań i współzależności między tymi sferami i ich otoczeniem rynkowym.

Porty morskie są obszarem (wodnym i lądowym), w którym skoncentrowany jest kapitał, potencjał techniczny (infrastruktura i suprastruktura portu), wiedza, innowacje, wykwalifikowane kadry oraz przedsiębiorstwa, świadczące kompleksowe usługi wobec osób, środków transportu i ładunków krajowego handlu zagranicznego i tranzytu. Usługi portowe są realizowane głównie dzięki eksploatacji kapitałochłonnego potencjału technicznego skoncentrowanego w granicach portu.

Jednym z warunków przetrwania przedsiębiorstw jest ich współpraca ze sferą nauki w zakresie badań naukowych i kształcenia.

DZIAŁANIA W SFERZE BADAŃ

1/2

- 1) podjęcie badań w sferze eksploatacyjno-usługowej portów, od której zależy racjonalne użytkowanie kapitałochłonnego majątku portowego oraz jakość i długofalowa konkurencyjność usług portowych;**
- 2) identyfikacja, charakterystyka i ocena systemów zarządzania procesami eksploatacyjnymi i usługowymi oraz wyznaczenie kryteriów i warunków optymalizacji decyzji operacyjnych, taktycznych i strategicznych podejmowanych w sferze eksploatacyjno-usługowej portów morskich powiązanej ze sferą administracyjno-zarządczą;**
- 3) analiza aktualnego i perspektywicznego wykorzystanie kadr zatrudnionych w sferze eksploatacyjno-usługowej portów.**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

DZIAŁANIA W SFERZE BADAŃ

2/2

Realizację założonych badań może zagwarantować zespół posiadający specjalistyczne wykształcenie z zakresu eksploatacji portów i floty, zarządzania i transportu oraz praktykę zawodową w dziedzinie zarządzania procesami eksploatacyjnymi i usługowymi w portach morskich i przedsiębiorstwach sektora TSL.

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

DZIAŁANIA W SFERZE KSZTAŁCENIA KADR ZARZĄDZAJĄCYCH I WYKONAWCZYCH

- 1) udział w zorganizowanych formach kształcenia oferowanych przez uczelnie wyższe, tj. studia podyplomowe, kursy specjalistyczne czy seminaria prowadzone przez ekspertów;
- 2) zdobywanie stopni naukowych;
- 3) analiza aktualnego i perspektywicznego wykorzystanie kadr zatrudnionych w sferze eksploatacyjno-usługowej portów;

Kompetentna kadra zarządzająca i wykonawcza to warunek przetrwania przedsiębiorstw w warunkach kryzysu gospodarczego.

DZIAŁANIA W SFERZE ZARZĄDZANIA

1/2

- 1) wszechstronna ocena wiążących umów dzierżawy terenów portowych i infrastruktury przez Zarządy Morskich Portów;
- 2) dążenie do integracji i współpracy przez przedsiębiorstwa portowe dla wspólnego interesu;
- 3) wprowadzenie w życie idei Polskiego Klastra Portowego, jako instrumentu realizacji polityki i strategii rozwoju polskich portów zintegrowanych z gospodarką morską UE oraz organizacją współpracującą z klastrami morskimi UE;
- 4) dokonanie ograniczenia świadczeń pracowniczych w celu niedopuszczenia do zwolnień i utraty wykwalifikowanych kadr oraz konfliktów społecznych w okresie kryzysu gospodarczego;

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

DZIAŁANIA W SFERZE ZARZĄDZANIA

2/2

- 5) zmiana systemu motywacyjnego, poprzedzona negocjacjami zarządów przedsiębiorstw z pracownikami;**
- 6) wystąpienie o środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na lata 2007-2013 w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) o raz projektów rozwojowych finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, których wykonawcą byłyby uczelnie;**
- 7) stworzenie, w ramach badań, modelu optymalnego zarządzania procesami eksploatacyjnymi i usługowymi w porcie morskim, zapewniającego skuteczność i efektywność tych procesów, a zwłaszcza zwiększenie ekonomicznej efektywności eksploatacji majątku portowego oraz konkurencyjności usług.**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

**DZIĘKUJĘ
ZA
UWAGĘ!**

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
TRANSPORT MORSKI 2009
Szczecin 14 maja 2009

KONIUNKTURA GOSPODARCZA A POLSKIE PORTY MORSKIE

Autorka: dr hab. Czesława Christowa
prof. ndzw. Akademii Morskiej w Szczecinie
e-mail: christow@am.szczecin.pl